

Bundesanstalt in Wien – 150 Jahre Geologie im Dienste Österreichs (1849–1999), GBA, Wien 1999.

Prvo sistematično geološko kartiranje našega ozemlja je potekalo med leti 1850 in 1860. Kartirali so na topografsko osnovo druge (franciscejske) izmere Cesarsko-kraljevega vojnogeografskega inštituta. Topografska osnova merila 1 : 28.800 (400 klafter v naravi – 1 dunajska cola na karti) je bila takrat vojaška skrivnost in je obstajala v ročno risani obliki v enem samem izvodu. Geologi so morali pred odhodom na teren svoj izvod še prerisati. Terensko kartiranje je potekalo zelo hitro. V manj kot dvajsetletnem obdobju so uspeli zajeti celotno monarhijo. Slovensko ozemlje so kartirali F. Foetterle, M. V. Lipold, A. Morlot, K. Peters, F. Rolle, G. Stache, D. Stur in T. Zollikofer. Rokopisne geološke karte niso bile namenjene javni uporabi. Vsebinsko so pomanjšali na vojaško topografsko osnovo merila 1 : 144.000 (*General – Quartiermeisterstabs-Karten*) in jo merilu primerne generalizirali. Tudi te karte so ostale v rokopisni obliki, čeprav so jih nameravali natisniti. Prvo obdobje sistematičnega geološkega kartiranja so v času od 1867 do 1871 zaključili z objavo geološke karte celotne monarhije merila 1 : 576.000 na 12 listih (*»Übersichtskarte der Österreichisch-Ungarischen Monarchie«*, avtor Franz von Hauer). Vsakemu listu je bil priložen poseben tolmač. Slo-

vensko ozemlje se nahaja na listu št. VI »Oestliche Alpenlander«.

Drugo sistematično geološko kartiranje našega ozemlja je leta 1880 začel A. Bittner v okolici Trbovelj. Izdaja novih, kvalitetnih topografskih kart tretje topografske izmere (francjožefinske) in četrte topografske izmere (precizne) je omogočila natančnejše geološko kartiranje v merilu 1 : 25.000, ki je bilo osnova za izdelavo tiskanih geoloških kart merila 1 : 75.000. Za večino tiskanih listov so izdali tudi tolmač. Faza drugega sistematičnega geološkega kartiranja ni bila zaključena zaradi razpada avstroogrškega cesarstva na narodne države. Nekateri karte so na Dunaju vseeno tiskali še po razpadu, čeprav so se nahajale izven meja nove države Nemške Avstrije.

Ozemlje današnje Slovenije se nahaja na 35 listih avstroogrške vojaške karte merila 1 : 75.000. Dunajski geološki zavod je izdal 12 tiskanih listov geološke karte, od tega ima sedem listov tudi tolmače. Te karte so kartirali geologi A. Bittner, J. Dreger, F. Kossmat, G. Stache in F. Teller. Nekateri listi so ostali v rokopisni obliki, za katero so uporabili poleg novih kart 1 : 25.000 tudi podatke iz obdobja prvega sistematičnega geološkega kartiranja.

Skenirane karte se nahajajo na DVD v knjižnici Geološkega zavoda Slovenije na Dimičevi ulici 14 v Ljubljani.

33. Mednarodni geološki kongres, Oslo (Norveška), 6–14. avgust 2008

Marko KOMAC

Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ul. 14, SI-1000 Ljubljana;
e-mail: marko.komac@geo-zs.si

Med 6. in 14. avgustom 2008 se je v Oslu na Norveškem odvijal 33. Mednarodni geološki kongres (33rd *International Geological Congress*), ki ga je pod okriljem IUGS organiziral Nordijski organizacijski odbor. Glavni cilj kongresa je spodbujanje napredka temeljnih in aplikativnih raziskav s področja ved o Zemlji. Kongres je podprl in odprl norveški kralj Harald V., slavnostne uvodne govore pa so imeli predstavniki Nordijskega ministrskega sveta, ki ga sestavljajo ministri petih skandinavskih držav – Danske, Finske, Islandije, Norveške in Švedske.

Kot se za tako pomembne dogodke za geološko stroko spodobi, so tudi udeleženci kongresa na Norveškem predstavili kar nekaj pomembnih in novih dognanj z različnih področij geologije. Znanstveni dosežki in rezultati 6.000 udeležencev iz 115 držav z vsega sveta so bili predstavljeni v okviru štirih programskih simpozijev s skupno sedemdesetimi sekcijami. Poleg teh je kongres ponujal tudi možnost izobraževanja na 17-ih delavnicah in 8-ih kratkih tečajih, vsak dan konference pa je bil posvečen svoji aktualni globalni problematiki in vlogi geologije v njej.

Celoten kongres je potekal tudi v navezavi na triletni projekt Mednarodno leto planeta Zemlja

(*International Year of Planet Earth*, www.yearofplanetearth.org/ ali www.planetzemlja.si/), ki poteka od začetka leta 2007 pa do konca 2009, s podudarkom na letošnjem letu. Posebno mesto je na kongresu pripadlo projektu One Geology (www.onegeology.org/), ki je ponesel slavo geologije onkraj do sedaj poznanih širjav. Častni gost posebne slovesnosti ob uradnem začetku tega, za geologijo pomembnega projekta, je bil gospod Simon Winchester, pisec »bestsellerjev« v ZDA in Veliki Britaniji ter avtor biografije Williama Smitha, očeta moderne geološke kartografije.

Slovenskih udeležencev na kongresu je bilo okoli 20. Rezultate svojih raziskav pa smo predstavili tako v obliki predavanj kot tudi posterjev. Prispevki udeležencev kongresa so pokazali, da geološke vede uspešno sledijo trendom v znanosti, na nekaterih področjih pa jih celo narekujejo. To je še posebej opazno na področju soočanja z globalnimi spremembami kot so podnebne spremembe, problematika energentov, kakovost življenjskega okolja in zmanjševanja vpliva človeka na okolje. Opazna je tudi vedno večja vloga informacijskih tehnologij v geologiji, saj le te predstavljajo učinkovito orodje prenosa znanja od raziskovalcev k uporabnikom.

Predstavniki geoloških zavodov severne Amerike in Evrope, ki so sodelovali na novinarski konferenci ob pričetku projekta OneGeology, v katerem aktivno sodeluje tudi Geološki zavod Slovenije. Na fotografiji od leve proti desni: Harvey Thorleifson, Direktor Geološkega zavoda Minnesota, John Broome, vodja oddelka za upravljanje s podatki na Geološkem zavodu Kanade, Kristine Asch, vodja oddelka Nacionalne in mednarodne karte ter GIS na Geološkem zavodu ZR Nemčije, Ian Jackson, vodja aktivnosti na Britanskem geološkem zavodu ter koordinator projekta OneGeology, François Robida, namestnik vodje oddelka informacijski sistemi in tehnologije na Geološkem zavodu Francije, Marko Komac, direktor Geološkega zavoda Slovenije, Luca Demicheli, glavni tajnik italijanske komisije za Mednarodno leto planeta Zemlja in bodoči glavni tajnik združenja EuroGeoSurveys.

Organizatorji so poleg klasičnega kongresnega programa ponudili še 39 pred- in pokonferenčnih strokovnih ekskurzij, kulturne in družabne dogodke, vzporedno s kongresom pa so potekala še številna poslovna srečanja ter delovni sestanki.

Mednarodni geološki kongres so geološke olimpijske igre, a za razliko od pravih, smo tu vsi zmagovalci, kajti znanost je univerzalna in zato nikogaršnja in vsakogaršnja. Nasvidenje v Brisbanu, v Avstraliji, leta 2012!

2. Hidrogeološki kolokvij, Ljubljana 20.11.2008

Mihael BRENČIČ

Katedra za geologijo krasa in hidrogeologijo, Oddelek za geologijo, Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Aškerčeva cesta 12, SI-1000 Ljubljana, mihael.brencic@ntf.uni-lj.si
Oddelek za hidrogeologijo, Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ulica 14, SI-1000 Ljubljana

Tako kot v preteklem letu je tudi v letu 2008 Katedra za geologijo krasa in hidrogeologijo Oddelka za geologijo na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani v sodelovanju s Slovenskim komitejem mednarodnega združenja hidrogeologov – SKIAH organizirala Hidrogeološki kolokvij na katerem so se zbrali številni udeleženci. Tudi tokrat je bil kolokvij namenjen izmenjavi informacij in pregledu aktualnih projektov na področju raziskav podzemne vode v Sloveniji. Kolokvij je zasnovan tako, da je del predavanj posvečen prikazu strokovnega in znanstveno raziskovalnega dela s področja hidrogeologije na Oddelku za geologijo, del predavanj pa izvedejo uveljavljeni strokovnjaki hidrogeologi. Želja organizatorjev kolokvija je, da bi kot gostje predavali tudi hidrogeologi in raziskovalci podzemne vode iz tujine. Tako je tokrat prvič kolokvij gostil goste iz tujine. Upajmo, da bomo s to prakso lahko nadaljevali tudi v prihodnje. V okviru kolokvija so bila predstavljena štiri predavanja.

V prvem predavanju z naslovom »Praktična uporaba fraktalnih metod pri analizi kraško-razpoklinskih vodonosnikov« je **Timotej Verbov-**

šek, z Oddelka za geologijo Univerze v Ljubljani predstavil rezultate svoje doktorske disertacije, v kateri je zbral podatke številnih hidravličnih testov v kraško razpoklinskih vodonosnikih po celi Sloveniji. Zbrane podatke je obdelal z metodami, ki temelje na rešitvi enačbe toka podzemne vode z racionalnimi koeficienti in modifikacijami te metode, ki uvajajo dvojno poroznost. Prišel je do sklepa, da dosedanja uporaba klasičnih rešitev difuzijske enačbe v primeru kraško razpoklinskih vodonosnikov ni ustrezna in da je tudi v vsakdanji praksi potrebno uveljaviti novejša metode. Le na takšen način bomo lahko naredili korak naprej v razumevanju kraško razpoklinskih vodonosnikov.

Jože Ratej, s podjetja IRGO in **Jure Krivic**, z Geološkega zavoda Slovenije sta v predavanju »Kvantitativna analiza tveganja onesnaženja podzemne vode zaradi posegov v okolje: Primer avtocest in odlagališč« predstavila teoretična izhodišča za izvedbo analize tveganja onesnaženja podzemne vode. Ta izhodišča sta podkrepila tudi s prikazom rezultatov analiz tveganja na obstoječih objektih, Jure Krivic s prikazom analize tveganja